

TAUFEROV "OLKAZ"

Když v roce 1969 napsal Jiří Taufer podlý článek do okupačních "Zpráv" /poslal jej tehdy z vyslanectví v Moskvě/, mnozí se divili, jak je to možné. Básník a tolik denunciantského bahna! Byl to ovšem údiv lidí, kteří o tomto činiteli nevěděli pranic a ani to základní: od válečných let, která prožil v SSSR, nepřestal plnit své závazky. Patřil k nejhorším charakterům, jaké zná česká literatura. Pln zášti, vždy schopen jakékoliv ničemnosti. Dobrý překladatel ruské poesie, zručný, ale průměrný český veršovec, očištěný z Majakovského a Nezvala. V lednu 1950 poprvé vystoupil vedle Štolla na neblahé konferenci o poezii. Jeho referát bohužel nikdy nepublikovaný ovládly nenávistné útoky proti mladé poezii, jež tvořily pak direktivy při její likvidaci. Když se stal náměstem ministra informací, poskytoval záštitu dalším represím, zničil svobodu knižní a časopiseckou, mechanicky nám převáděl vzor stalinské nakladatelské struktury, v dobách procesů ho jmenovali členem "propagační" komise řící práci tisku. /S touto činností jsou spjaty i některé hanebné články českých spisovatelů z té doby; přivedl je k této službě Taufer/.

Zlý člověk rtů úzkých jako střenka, s potměšilým nepříjemným pohledem vyšetřovatele, zřejmě si touto politickou a kulturní aktivitou kompenzoval své literární nedostatky. Dokladem jeho úpadku je i cyklus "Verdikty", který nedávno vyšel ve 4. svazku Taufrových Vybraných spisů. /V Čechách teď konzolidační konjunktury využívají kdejakí autoři: plodící své vybrané i sebrané "spisy"/. Ve dvanácti sonetech tu podal Taufer svůj odpudivý obraz nezapomenutelného roku 1968. /Podobně o tomto období psali i Skála, Pilař nebo Rumler/:

"Aby zášť zůstala jak nůž v kapse utajena,

pod maskou lidské tváře svou tvář jste ukryli.

K násilí hotoví - na revoluční násilí

navěšeli jste ta nejšpinavější jména..."

A jinde:

"... tak někdy v dějinách nepřeoráné sloje

mrtvého včerejška otráví plísňí vzduch.

Zas nastrojí svůj škleb do národního kroje,

do frází slátaných, do tříbarevných stuh,

a už se chystají na mstivou kavalkádu

červíci lezoucí z mršiny starých řádů,

vábíce hyeny na hnilobný svůj pach."

Další sonet pokračuje:

"Máš sliny dost? Tak slunce zaplivni!

Nemáš? Tak naber do úst pěnu pivní!

A už je zaostalost progresivní,

a revoluční věrnost - konservativní..."

a všechny naděje pohodit na pospas

světu, jenž zabíjí, ač beznadějně choípá...

Což o to! Kdyby nebyla ta hvězda pětisípá,

jež vyšla včas a dvakrát přišla včas."

Z oslavy srpnové okupace přechází Taufer k invektivám zcela osobním. J. Drdovi, který v srpnu 1968 napsal krásný článek, v němž hněvivě vyzýval "Ani kapku vody okupantům", rozzuřený Taufer věnuje tato slova:

"Na čerty jste se dle, když vám to vyšlo z mody!

Ztichl jste. Nu, a pak? Cožpak se nerdíte?

Za řeky jejich krve i pro nás prolité

jste razil heslo: - Nedat jim kapku vody

a ani drobinku! Mrkáte zpod obrouček,

Vždyť vy jste soudobý malinký Matěj Brouček,

jen Takleyrandův šos, přeběhlík z profese,

hemživý šedý brouk, jenž kuličku svou valí.

Vy z čistých vrcholů se vrháte na výkaly

přízraků minula, div nestrháte se."

Nedá mu spát ani velký český básník Ivan Blatný, kterého uráží stylem Arijského boje:

"Byl jednou malý bledý parvenu,
typ neurastenického Harlekýna.
Je a historií v panoptiku zvětšený
jak padlá hvězda bulvárního kina..."

A české lidi, kteří museli po okupaci v srpnu 1968 odejít, uráží:

"Prodejí všechno. Na úvěr, za hotové,
s kdejakým dryákem si na trh pospíší...
Med na hulvátských rtech, pěst skrytá v semiši
a myšlenka, jež v krvavém snu plove

jak zátka na víně. Ach, krev! Ta tolik láká
ty závistivce kariéry Cavaignaca.

Na pravo z leva - skok, kde žold se nabízí.

Inu, tchoř má rád tmu a ve tmě zuby cení.

Budiž, už chcete-li, buďte si odcizení,

jen z cizín nesahejte na cizí."

Věnovali jsme těmto literárním odpadkům místo víc než dost. Pojděte, umyeme si ruce.

IGNOTUS

HALAS JIM OPĚT VADÍ

Ve dnech, kdy sovětský časopis Ogonok otiskl dopisy Borise Pasternaka objasňující vznik románu "Doktor Živago", který dali v rodné básnickové zemi kdysi za literárního "znalce" Chruščova do klašby, rozhodl pražský tandem Skála - Pilař - Suchl, že nevyjde korespondence Františka Halase. Celý svazek, který měl být vydán jako součást sebraných spisů, byl pořadatelsky i edičně připraven. V nakladatelství Čs. spisovatel však obrátili palec dolů... Prý "doba ještě neuzrála", vzkázali. Ovšem z přičinění Skály, Pilaře a Suchla, který se k nim "přimknul", v dohledné době asi sotva uzraje.

P.S.

Nezaměňujte Suchla, dnešního šefredaktora nakladatelství Čs. spisovatel s básníkem Vladimírem Stuchlým!

IGNOTUS

TRADICE DLOUHÝCH PROJEVŮ

Čtenář českých novin si pamatuje, že to začalo za nacistické okupace. Tehdy dostávali novináři nařizeno otiskovat doslovné projevy Hitlera nebo Goebbelse, Franka a dalších. Po válce jsme měli nějaký čas od těchto slahounů pokoj, ale hned po roce 1948 se napojili na tuto tradici komunisté. Povinné otiskování řečí Gottwaldů, Zápotockých a Novotných i usnesení zaměřovalo dlouhá léta český tisk. Pak se k tomu přidaly povinné projevy sovětských veličin. A zas byl kolem roku 1968 nějaký čas od tohoto plevelu pokoj. Aby se všechno vrátilo opět do starých kolejí. Mnoho let se plní sloupce našich novin šedivými odstavci politiků domácích i zahraničních, samozřejmě jen od východu. Tradice dlouhých projevů je zachována...

SEVERUS

SKÁLŮV GENERÁLNÍ PARDON...

Několikrát se na sjezdech spisovatelů v diskusi hovořilo, že mimo řady svazů stojí vlastně nejlepší čeští spisovatelé. Ivan Skála na to zlobivě odpověděl: "Žádný generální pardon nebude. Ten neudílí ani strana a nebudeme jej udílet ani my. Každého spisovatele budeme posuzovat individuálně, případ od případu."

Ubožák. Kde vzal tento literární podučitel právo rozhodovat o díle a osudu české spisovatelské obce? Už brzy doskáluje, to si může být jist. Až dobilakuje i jeho ochránce.

TAKE SLOVACI...

Do diskuse přispívají i slovenští spisovatelé. L. Feldek promluvil na sjezdu Svazu čs. spisovatelů. Z jeho řeči vybíráme: "Rád bych připojil svůj hlas k těm, které pobuřují naše věčně zkrácované a kastované dějiny... Nikde na světě nelze vychovat poctivého člověka, jestliže výchovou se nezačne od svědomí - a naše literatura se, už 18 let bojí mí se svědomím cokoliv společného. I toto slovo se bojíme používat - protože by se, nedej bože, mohlo označit za naši ideologickou chybu. Je na čase, abychom se znovu odvážili říci, že chemé být svědomím lidí - a že myšlenky lidí musí být svědomím literatury." - Pamatujte Seifertovu výzvu k spisovatelskému svědomí před kolika že lety? Ano, už je to 31 let.

IGNOTUS